

Simulaatiot ja media esiopetuksessa

iPadin käyttö

KERAVAN KAUPUNKI

28. marraskuuta 2014

Tekijä: Terhi Ingström

Sisällys

JOHDANTO	2
KELTAINEN PÄIVÄKOTI	3
KUVAUS RYHMISTÄ	3
OPETTAJAN HAASTATTELU	3
LASTEN HAASTATTELU	3
SUUNNITELMA IPADIEN KÄYTÖLLE MARRASKUUSSA 2014	4
MITÄ TEHTIIN?	4
SININEN PÄIVÄKOTI	5
KUVAUS RYHMÄSTÄ	5
OPETTAJAN HAASTATTELU	5
LASTEN HAASTATTELU	5
SUUNNITELMA IPADIEN KÄYTÖLLE MARRASKUUSSA 2014	5
MITÄ TEHTIIN?	5
PUNAINEN PÄIVÄKOTI	7
KUVAUS RYHMISTÄ	7
OPETTAJAN HAASTATTELU	7
SUUNNITELMA IPADIEN KÄYTÖLLE MARRASKUUSSA 2014	7
MITÄ TEHTIIN?	7
VIHREÄ PÄIVÄKOTI	9
KUVAUS RYHMÄSTÄ	9
OPETTAJAN HAASTATTELU	9
LASTEN HAASTATTELU	9
ORANSSI PÄIVÄKOTI	10
KUVAUS RYHMÄSTÄ	10
OPETTAJAN HAASTATTELU	10
LASTEN HAASTATTELU	10
YHTEENVETO OPETTAJIEN NÄKEMYKSISTÄ	12
YHTEENVETO LASTEN NÄKEMYKSISTÄ	12
HAASTATTELU	13
LOPUKSI	14
LÄHTEET	15

Johdanto

Avoimet simulaatiot- hanke on syntynyt osana laajaa orientaatioprojektia, joka on varhaiskasvatuksen tutkimus- ja kehittämisprojekti. Suomesta mukana ovat Espoo, Helsinki, Hyvinkää, Hämeenlinna, Järvenpää, Kerava, Kouvola, Mäntsälä, Nurmijärvi, Sipoo, Turku, Tuusula sekä Vantaa. Kansainvälisesti projektissa mukana ovat Taiwan, Hong Kong ja Singapore.

Keravan varhaiskasvatuksen toimiala on ollut mukana orientaatioprojektissa vuodesta 2008. Orientaatioprojektin tutkimusten kautta varhaiskasvatukseen syntyi kehitystehtäviä, joita päiväkodit alkoivat työstää. Tutkimuksessa olivat mukana kaikki Keravan päiväkodit ja osa perhepäivähoitopaikoista, yhteensä siis noin 30 varhaiskasvatuksen yksikköä. Kehitystehtäviä Keravalla syntyi 32, joista valmiita malleja 21. Tietotekniikkaan liittyviä kehitystehtäviä oli 7. Tietotekniikan mahdollisuudet lapsiryhmän toiminnassa synnytti Keravalla uuden projektin: Avoimet simulaatiot esiopetuksessa (Reunamo, Söderqvist & Tanner 2014).

Hanke alkoi keväällä 2012. Hankkeen tavoitteena on ollut luoda, kehittää ja valita esiopetusta varten laadukkaita interaktiivisia visuaalisia simulaatioita, joita opettajat voivat helposti toteuttaa arjen kasvatustoiminnassaan. Hanke alkoi tutustumalla ja käyttämällä Wolfram Demonstrations-projektia simulaatioiden työkaluna.

Lisäksi Avoimet simulaatiot- hankkeen tavoitteena on oppimisympäristöjen kehittäminen esiopetuksessa ja tämä johti keskusteluun siitä, millä tavoin oppimisympäristöt pysyvät mukana myös tietotekniikan kehittyessä. Uuden esiopetussuunnitelman perusteissa (Luonnos 2016) tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen on kirjattu tärkeäksi kansalaistaidoksi ja esiopetuksen tehtävänä on kotien rinnalla edistää tätä osaamista. Hankkeen sisällä haluttiin kokeilla Wolframin simulaatioiden lisäksi myös toista tapaa työskennellä lasten kanssa. Hankkeen lopuksi syksyllä 2014 viisi Keravan päiväkotia ja saivat käyttöönsä iPadit: Päiväkotia Keltainen, Sininen, Punainen, Vihreä ja Oranssi. Päiväkotia punainen oli ainoa, josta oli mukana 3-5-vuotiaiden ryhmä*.

Peruskoulun opetussuunnitelman perusluonnoksessa (2014) koulun työskentelymuodoiksi on nostettu toiminnallisuus, kokemuksellisuus, aistien käyttö ja liikkuminen. Uuden oppimisen aikakausi on nostettu mielenkiintoisesti esiin mm. näissä julkaisuissa: Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan julkaisu (8/2013), Lauri Järvilehto. (<http://ajattelunammattilainen.fi/2013/11/25/uusi-oppiminen/>). Näissä asiakirjoissa ja kirjoituksissa tuodaan esille ajatuksia eheyttävästä työskentelystä sekä tietotekniikan hyödyistä opetuksessa.

Näiden ajatusten saattamana on tärkeää kehittää ja vahvistaa työskentelytapoja jo varhaiskasvatuksessa. Tietotekniikka on vahvasti osa arkeamme ja panostamalla välineisiin ja henkilökunnan koulutukseen varhaiskasvatuksessa, tuemme lasten valmiuksia koulumaailmassa.

Suomen kouluissa ja esiopetuksessa tietoteknisten laitteiden käyttö on vielä vähäistä. (Survey of Schools: ICT in education 2013, Orientaatioprojektin laadun arviointi 2012). Tietotekniikka on kehittynyt ja lapset käyttävät paljon erilaisia laitteita kotona. Koulussa ja esiopetuksessa on tärkeää, että opettajat tuntevat laitteet ja osaavat käyttää niitä. Näin on luontevaa, että kamerat, kannettavat tietokoneet ja tablettikoneet olisivat osana myös esiopetuksen toimintaa. Tietotekniset laitteet ovat väline oppimisessa sekä niillä tuetaan vuorovaikutustaitoja ja opitaan asioita yhdessä.

Keravalla päätettiin lähteä tutustumaan iPadeihin kolmen päiväkodin kanssa. Tarkoituksena oli saada lapset itse dokumentoimaan ja tuottamaan sisältöjä, käyttäen mm. iMovie-ohjelmaa. Lapset saavat itse tutkia ohjelmaa ja keksiä ratkaisuja, luoda oman elokuvan joka esitellään muulle ryhmälle ja vanhemmille. Tämä raportti esittelee esiopetusryhmät ja tuo esiin esiopettajien sekä lasten näkemyksiä, odotuksia ja kokemuksia iPadin käytöstä ryhmässä. Raportin tarkoitus on myös tuoda esiin ideoita miten jatkossa kaikki Keravan esiopetusryhmät voisivat hyödyntää ipadeja yhtenä opetuksen välineenä toiminnassaan.

Raportissa on mukana Keravan päiväkotien opettajien ja lasten ajatuksia iPadien käytöstä.

Tarkoituksena on ollut saada selville motiiveja, mahdollisia epäselvyyksiä, mahdollisuuksia ja hyviä kokemuksia Ipadien käytöstä esiopetusryhmässä.

* Päiväkotien nimet muutettu.

Keltainen päiväkoti

Kuvaus ryhmistä

Esiopetusryhmässä 19 lasta. Kaksi lastentarhanopettajaa, lastenhoitaja ja avustaja.

Pienryhmä 14 lasta, muutama esikoululainen. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja, lastentarhanopettaja, lastenhoitaja ja avustaja.

Opettajan haastattelu

Mitä odotatte iPadien käytöltä?

Uusia ideoita ja sovelluksia omaan työhön. Pöytäkoneet ovat olleet käytössä vaihtelevasti, lähinnä pikku kakkosen pelejä. Pelit jumittaneet, joten käyttö jäänyt vähemmälle. Näin ollen padien avulla toiminta voisi olla sujuvampaa. Koneet käytössä lähinnä vapaan leikin aikana.

Opetukselliseen tarkoitukseen, ei niinkään pelejä.

Mitä voisi kokeilla tai kehittää?

Olemme mukana Onni- hankkeessa, jossa meillä on teatteriyhteistyötä Vekarateatterin kanssa, eli taiteilija - opettaja työpari - idealla. Kuvia ja videotointia eli projektin dokumentointia. Työkirjan tueksi mahdollisesti?

Mikä epäilyttää, turhauttaa, on epäselvää?

Huoli, että se hajoaa lasten käsissä. Repivät toisiltaan leluja rajusti, mitä jos myös padia? Missä koneita säilytetään "turvassa"?

Jotkut lapset pelaavat kotona jo niin paljon viihdepelejä, onko järkevää antaa myös täällä pelata?

Miten lasten intressit ja näkemykset pääsevät esiin? Lasten vertaistuki?

Pöytäkoneilla ovat auttaneet toisiaan käytössä, ohjeistaneet käytössä. Tämä voisi toimia padienkin kanssa kun ovat niin eri tasoisia osaamisessa.

Lasten haastattelu

Kaksi poikaa:

Mikä tämä on?

Ipad mulla on oma padi ja omia pelejä

Mihin tätä voi käyttää?

Pelaamiseen Olen pelannut minecraftia, siinä ammutaan.

Mä olen kattonut videoita

Mihin haluaisit tätä käyttää? *pelaamiseen*

Kaksi tyttöä:

Toi on sellanen tablettikone. Olen pelannut sellasta hai peliä, jossa syödään kaloja.

Kaksi poikaa:

hmmm... en oikeen tiedä

Ovat hyvin kiinnostuneita ja seuraavat tarkasti kun näytän Mollan ABC- peliä.

Kokeilevat innoissaan ja tekevät tarkasti kirjaimia.

Suunnitelma iPadien käytölle marraskuussa 2014

Lapset saavat kuvata omia lempileikkejään päiväkodissa ja kertoa niistä videolla. Aikuisen kanssa lapset saavat valita tietyn määrän kuvia ja työstää niistä vapaasti oman videon joko parityönä tai pienryhmässä. Paljon jätetään lasten vapaasti työstettäväksi.

Mitä tehtiin?

Päiväkodin molemmissa ryhmissä käytettiin iPadeja vaihtelevasti, lapset ovat saaneet opettajan ohjauksessa tutustua muutamisiin oppimispeleihin. Ryhmät ovat käyttäneet Molla ABC-peliä, luokitteluun liittyviä tehtäviä Math3 ja palapelejä tabletilla. Opettajia edelleen mietitytti antaa tabletteja lasten käsiin.

Toisen ryhmän taideprojekti on vienyt paljon aikaa ja suunniteltu toiminta tablettien kanssa jatkuu, muutaman lapsen kanssa saatiin työstettyä kuvista pienet videot. Todettiin, että tehtävät, joita lapsille voi antaa ovat hyvin pieniä ja lopputulos ei niissä ole tärkein vaan se itse työstäminen.

Esimerkkinä toiminnasta oli että pareittain lapset saivat ohjeen kuvata päiväkodin jännittäviä asioita. Kuvista lapset saivat muokata videon, johon tuli kirjoitusta, äänitehosteita, lasten omaa puhetta. Työstäminen sujui hyvin vapaasti ja lapset saivat itse suunnitella ja pohtia mitä kuvia, ääniä ja muita tehosteita tuli mihinkin. Opettajan rooli oli olla tukena viedä tekemistä eteenpäin ja auttaa teknisten asioiden kanssa jos tarvetta. Tämä kaikki sujui suuren innostuksen vallitessa ja tehtävään meni alle tunti aikaa iltapäivällä.

Keltaisen päiväkodissa käytössä matikkasovellus Math3, lajittelua. Ipadin suojana Grip case.

Sininen päiväkot

Kuvaus ryhmästä

20 lasta, kaksi lastentarhanopettajaa, lastenhoitaja ja kaksi avustajaa. Ryhmässä ei ole ollut käytössä padeja eikä tietokoneita. Kaikki on vielä siis alussa ja toimintaa padien kanssa suunnitellaan.

Opettajan haastattelu

Mitä odotuksia, miksi iPad ryhmään?

Dokumentointiin, erilaisia oppimispelejä, miten lapset voisivat hakea tietoa ja käsitellä sitä itse?

Käytössä pikkumetsä eskarikirja, voisiko sen yhteydessä hyödyntää?

Ryhmässä ei vielä käytetty mitään koneita, joten padit uusi juttu ryhmän toiminnassa ja olisivat helppo ja nopea käyttää. Matikkaan liittyvät jutut kiinnostavat myös.

Mikä epäilyttää, turhauttaa, on epäselvää?

Koulutusta opettajille. Miten koneet toimivat päiväkodissa, ettei jumita tms.

Lasten haastattelu

Mitä haluaisit tehdä?

Pelata, kuvata, vähän kaikenlaista

Mitä olette tehneet?

Pelanneet matikkapelejä, jätelöpelejä, kotonakin olen pelannut! Kuvata videoita. Ottaa kuvia.

Kuvaaminen on helppoa, erilaista kuin kameralla. Siinä painetaan vaan sitä valkoista nappia. Kaksi pelaa, muut katosvat ja sitten vaihdetaan.

Mikä on ollut kivointa?

Pelaaminen, voisin pelata joka päivä!

Suunnitelma iPadien käytölle marraskuussa 2014

Lapset saavat kuvata omia lempileikkejään päiväkodissa ja kertoa niistä videolla. Aikuisen kanssa lapset saavat valita tietyn määrän kuvia ja työstää niistä vapaasti oman videon joko parityönä tai pienryhmässä. Paljon jätetään lasten vapaasti työstettäväksi.

Mitä tehtiin?

Sinisen päiväkodin eskarit ovat pelanneet oppimispelejä, kuvanneet ja videoineet omia näytelmiään. Metsäretkeltä molemmat pienryhmät olivat tehneet videot käyttäen iMoviea. Katsoimme tuotokset yhdessä videotykillä.

Lapsista se oli hauskaa ja kivaa katsoa itseään isolta näytöltä. Videotykin ja padin saa helposti kytkettyä ja videoita voi näin esittää kaikille. Ainoa huoli oli ääni, jota ei saatu kunnolla kuulumaan. Mietittiin jos äänen voisi nauhoittaa uudelleen, varsinkin omien näytelmien päälle. Nyt siis ääni tuli vain padin kautta.

Sinisen eskareista oli kivaa katsoa omia kuvia ja videoita isolta näytöltä. Videota voi työstää myös tässä samalla kun katsotaan. Tämäkin ryhmä päätti yhdessä videolle nimen ja se kirjoitettiin alkuteksteihin.

Sinisen eskarit ovat pelanneet mm.Hair Salon - kampaamopeliä. Tässä voi oivasti opettajan ja kaverin kanssa jutella mitä tehdään ja yhdessä luoda vaikka mitä!

Myös giggle bug ja Story maker ovat kokeilussa.

Punainen päiväkot

Kuvaus ryhmistä

15 lasta, lastentarhanopettaja, kaksi lastenhoitajaa.

Opettajan haastattelu

Mitä odotuksia?

Tämä on niin alussa, että tällä hetkellä tarvitsemme tukea käytön aloitukseen. Haluaisimme tästä yhden opetuksen välineen sekä välineen dokumentointiin. Vinkkejä käyttöön.

Mikä epäilyttää, turhauttaa on epäselvää?

Laitteiden hitaus epäilyttää, toimiiko padit?

Videoiden äänet olisi kiva saada kovemmalle, kuuluu aika heikosti.

Vanhempien kommentteja?

Vanhemmat olleet kahta mieltä, onko vielä tarpeellista käyttää tai hienoa, että pääsevät kokeilemaan.

Suunnitelma iPadien käytölle marraskuussa 2014

Lapset saavat kuvata omia lempileikkejään päiväkodissa ja kertoa niistä videolla. Aikuisen kanssa lapset saavat valita tietyn määrän kuvia ja työstää niistä vapaasti oman videon joko parityönä tai pienryhmässä. Paljon jätetään lasten vapaasti työstettäväksi.

Mitä tehtiin?

Punainen päiväkot osallistui mukaan 3-4-vuotiaiden ryhmällä. Tämä tuo mukaan näkökulmaa myös pienempien lasten kanssa työskentelylle. Ryhmässä lapset ovat todella innokkaita iPadin käyttäjiä. Lapsilta kysyttäessä laitteesta ja sen käytöstä lähes kaikilla on jotakin sanottavaa ja kommentit ovat iloisia, sillä pelataan ja katsotaan videoita ja kuvia sekä otetaan kuvia.

Kuvia ryhmä onkin ottanut paljon. Kuvien ja videoiden avulla on pystytty vanhemmille näyttämään mitä on tehty retkillä ja päiväkodissa. Esim. iltapäivisin hakutilanteessa vanhempia on kehoitettu katsomaan padin kuvia päivän aikana tehdystä toiminnasta. Padi on ollut eteisessä ja vanhemmat ovat yhdessä lasten kanssa saaneet katsoa kuvia.

Isänpäivänä lasten leipomishetket näytettiin isille ja siitä oli paljon iloa. Padi kiersi pöydissä ja siitä katsottiin leipomiskuvat.

Lapset ovat nauttineet kovasti siitä, että ovat saaneet katsella retkillä kuvattuja videoita ja kuvia.

Ryhmässä lapset ovat aikuisen kanssa tehneet padin sovelluksilla palapelejä. Henkilökunta kokee, että tämä innostaa myös niitä lapsia, jotka eivät jaks keskittyä perinteisiin palapeleihin pöydän ääressä.

iMovien käyttö jäi vähemmälle, joten toiminta jää jatkumaan.

Punaisen päiväkodissa on käytetty palapelisovelluksia: *Farm puzzle* ja *animal puzzle* sekä lajittelusovellusta *Sort it out. Bee brilliant* sekä *Lego Dublo*-pelit.

Punaisen päiväkodissa tytöt kuvasivat jännittäviä paikkoja ja asioita. Tyttöjä oli neljän ryhmä ja jokainen sai kuvata vuorollaan. Kuvaamisen lopuksi kuvat koottiin iMovien "leikkauspöydälle" ja tytöt saivat kirjoittaa omat nimensä sekä päättää nimen omalle esitykselleen.

Toisessa ryhmässä oli kaksi tyttöä, he kuvasivat päiväkodin hassuja asioita. Tytöt valitsivat kuvat, kirjoittivat oman nimensä ja lisäksi omaa kirjoitusta sekä nauhoitimme omaa ääntä kun he kertoivat videolle mitä kuvissa näkyi. Työskenteleminen oli kahden lapsen kanssa helpompaa ainakin näin pienten kanssa. Innostus kuvaamiseen oli suuri ja padin suojana ollut Grip case sopii hyvin lapsen käteen.

Vihreä päiväkot

Kuvaus ryhmästä

Lapsia 23 ja ryhmä on jaettu puoliksi pienryhmiin. Ryhmässä on kaksi lastentarhanopettajaa ja lastenhoitaja sekä avustaja. Ryhmässä on vaihtelevasti kannettava tietokone ollut käytössä. Opettaja kokee vaikeaksi tällä hetkellä hyödyntää konetta ja videotykkiä koska niille ei ole kiinteätä paikkaa. Tänään ensimmäinen kerta kun ryhmässä käytetään padia. (Käyttivät Molla ABC - sovellusta osana numeron harjoittelua)

Opettajan haastattelu

Onko syytä käyttää? Miksi?

On syytä käyttää jos padeja on riittävästi, kyllä niistä on hyötyä osana toimintaa.

Mitä voisi kokeilla, kehittää, syventää?

Dokumentointia on nyt jo harrastettu, kuvattu lasten toimia niin siihen lisäksi. Matematiikan ja äidinkielen tueksi. Ryhmässä lapsia jotka tarvitsevat tukea suomen kielessä niin tähän käyttöön ohjelmia ja sovelluksia. Avustaja voisi käyttää tässä kielen tukemisessa.

Lasten haastattelu

Mikä tämä on?

Joo mä tiedän, meillä on kotona. Sillä voi pelata

Mitä muuta voi tehdä?

En tiedä

Molla ABC ja päiväkot Vihreä

(Molla ABC on maksuton kosketusnäyttöpele kirjainten ja numeroiden piirtämisen opetteluun)

Oranssi päiväkot

Kuvaus ryhmästä

38 lasta, kolme lastentarhanopettajaa, lastenhoitaja ja avustaja. Ryhmä on jaettu kolmeen pienryhmään, kaikissa ryhmissä yksi iPad.

Opettajan haastattelu

Onko syytä käyttää? Mitkä ovat olleet parhaat jutut?

Kyllä on syytä käyttää. iPadin käyttö on kaikkien helppo omaksua, niin aikuisten kuin lastenkin. Lapsilla on motivaatiota ja innostusta laitetta kohtaan. iPad mini on järkevän kokoinen, helppo kantaa mukana retkellä ja pitää mukana tuokioissa. Olemme käyttäneet Molla ABC:tä muiden tehtävien lomassa. Vapaan leikin aikana saaneet pelata oppimislejää kuten Puppet Pals, Garage band. Matikan ohessa mm. Geoboard ja Smartkid math.

Mikä epäilyttää, turhauttaa on epäselvää?

Olemme saaneet liian vähän vinkkejä esim. oppimislejien. Tietoturva -asiat, iCloudin turvallisuus, kuvien julkisuus? Lapset ovat niin eritasoisia, miten käytössä huomioida lasten yksilöllisyys?

Mitä voisi kokeilla, kehittää syventää?

Ensinnäkin koulutusta käyttöön, jota on kyllä tulossa. Onni - projektin dokumentointi sekä koulutus garageband-sovellukseen.

Oranssin päiväkodin henkilökunta kävivät loka-marraskuun vaihteessa iPadit esiopetuksessa-koulutukseen, jonka järjesti Tampereen yliopisto/Viestinnän, median ja teatterin yksikkö (CMT), Maarit Jaakkola.

Lasten haastattelu

Mitä olette tehneet?

"Tehty tehtäviä, numeroita ja aakkosia ja silleen tehty kirjaimia."

Mikä on ollut kivointa?

"Pelit, pelaaminen, numerot. Kirjaimen kaivertaminen, muotojen etsiminen"

Mikä on ollut vaikeaa tai kurjaa?

"En tykkää siitä ykkösestä"

"Ei ole"

Mihin haluaisitte tätä käyttää?

"Katsoa ohjelmia ja pelata"

"Pelata"

"Kuvaaminen on helppoa kun voi vaan painella ja katsella"

"Pelata ja katsoa ohjelmia"

"Välillä tehdään opettajan kanssa, haluisin auttaa pieniä tekemään sillä"

Oranssi päiväkoti hyödyntää iPadeja retkillä ja omien projektien dokumentointiin. GarageBand -sovellustakin on kokeiltu.

Yhteenveto opettajien näkemyksistä

Motiivi Oman työn tueksi, oppimispelien hyödyntäminen eri sisältöalueissa, mediakasvatus on tätä päivää, yksi välinen muiden joukossa	Mahdollisuudet Dokumentointia ja tiedonsiirtoa vanhemmille. Lapset ovat toimijoina, tiedonhaku ja tiedon käsitteleminen. Yhteistyö muiden kasvattajien kanssa toiminnan jatkuvuuden kannalta.
Epäselvyys Uusi laite, ei osata käyttää Pelko laitteiden kestävydestä lasten käsittelyssä Pitäisi olla useampi ryhmän käytössä Laitteiden toimivuus, tietoturva, koulutusta käyttöön Yksilöllisyyden huomioiminen. Ajankäyttö. Äänen kuuluminen kun katsotaan muilta näytöiltä.	Hyvät kokemukset Sopivan kokoinen ja helppo käyttää. Paljon mahdollisuuksia. Lasten motivaatio. Videoiden tekemisen monipuolisuus.

Yhteenveto lasten näkemyksistä

Motiivi Pelit, pelaaminen	Mahdollisuudet Kuvaaminen helppoa
Epäselvyys Uutta, ei tiedä miten käytetään.	Hyvät kokemukset Motivaatiota Kivoja pelejä pelattu päiväkodissa Tuttu laite kotoa, käytetty ja pelattu

Haastattelu

Miten tämä hanke toteutui? Onnistumiset ja mahdolliset vaikeudet?

Hanke syntyi tarpeesta kehittää varhaiskasvatuksen mediakasvatusta ja tietotekniikan mahdollisuuksia. Esiopetuksen opetussuunnitelma velvoittaa meitä toteuttamaan monipuolista tieto- ja viestintätekniikkaa. Laitevalinnat hieman muuttuivat hankkeen aikana, se toi uutta näkökulmaa ja lisää mahdollisuuksia päiväkotien työhön. Positiivista on, että hanke toi meille mahdollisuuden tutustua näihin välineisiin ja nyt tiedämme, mihin suuntaan työskentely jatkuu. Kunnan TVT- strategia varhaiskasvatuksen osalta on vielä valmistelussa, laitehankintoja on tulossa.

Mitkä asiat tärkeitä kun ryhdytään kehittämishankkeeseen?

Kehittämistyön raamit on huomioitava, siihen liittyy hallinnon rakenne ja sitä ohjaavat asetukset ja lait. Pienet kunnat tekevät yhteistyötä naapurikuntien kanssa, joka tuo mukanaan toiminnan vertailua ja kehittämistä. Hankkeiden kautta opitaan kun asioista keskustellaan ja pohditaan yhdessä. Avoimet simulaatiot - hanke lähti liikkeelle laajasta orientaatiohankkeesta, jossa myös ollaan yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Tärkeää on hankkeen aikana jakaa oikeaa tietoa sisällöstä, pitää yllä keskustelua ja arviointia.

Miten motivoida henkilökuntaa mukaan hankkeisiin tai kehittämistyöhön?

Pitää hyvin perustella ja keskustella avoimesti miksi lähdemme kehittämään jotakin ja mikä on tavoitteena. Johtajan rooli on suuri, luoda toimintaympäristö, jossa kehittämistyö nähdään kannattavana. Samoin johtajan tehtävänä on kannatella yhteistä kehittämistyötä ja innostaa työntekijät jatkamaan hyväksi todettuja toimintamalleja myös hankkeen jälkeen.

Miten tästä voisi jatkaa tai miten työ jatkuu hankkeen jälkeen?

Työ jatkuu kunnan tasolla, laitehankintoja on tulossa ja koulutusta henkilökunnalle. Mietitään erilaisia rakenteita esimerkiksi yhteistyötä alkuopetuksen kanssa.

iPadit on helppoja käyttää, niihin saa monipuolisia sisältöjä ja ne ovat luotettavia. Nämä ovat myös linjassa koulun hankintojen kanssa. Nyt kun saadaan koulutusta, niin on luontevaa jatkaa samoilla laitteilla. Helpompi myös yksiköiden sisällä kouluttaa muita samoilla laitteilla. Medialeikki, siihen perehtyminen sekä toteuttaminen voisi olla seuraava vaihe Keravan varhaiskasvatuksessa.

Lopuksi

Varhaiskasvatuksen henkilöstö tiedostaa tietotekniikan hyödyt ja mahdollisuudet. Henkilökunnalta vaaditaan hieman uteliaisuutta ja omaa innostusta lähteä hyödyntämään laitteita omassa kasvatustoiminnassaan. Ei pelkästään riitä, että laitteita hankitaan, tarvitaan myös henkilöstölle perehdytystä ja koulutusta laitteiden käyttöön. Koulutuksen tulisi olla hyvin käytännönläheistä ja toiminnallista. Tässä raportissa esitellyt ja mukana olleet päiväkodit ovat ottaneet laitteet ilolla vastaan. Aikaisempiin laitehankintoihin verrattuna tablettityöskentely on monen mielestä helpompaa ja sujuvampaa. Lapset ovat motivoituneita ja monelle laite on tuttu kotoa. Haasteena on saada opettajat irtautumaan liiasta opettajajohtoisuudesta ja antaa lasten tehdä itse. Lasten kommentteissa korostuu "pelit" ja "pelaaminen", se saattaa herättää monessa aikuisessa huolen liiallisesta pelaamisesta. Kasvattajien on perusteltava toiminta uusien välineiden kanssa; se on tavoitteellista, opetussuunnitelmaan perustuvaa, sillä on selkeä ero lasten viihdekäyttöön kotona. Keskustelut tiimeissä ja vanhempien kanssa näistä asioista on ensiarvoisen tärkeää.

Mediakasvatus varhaiskasvatuksessa ja tietokoneet päiväkodissa ovat olleet jo pitkään. Samat kysymykset ja keskustelunaiheet ovat olleet ilmassa jo kauan, esimerkkinä hankeraportti vuodelta 1996 jossa pohditaan tietotekniikan integrointia lasten oppimiseen ja opettamiseen päiväkodissa. Raportissa korostuu aivan samat huomiot kuin nykyäänkin, työntekijöiden kiinnostus, motivaatio ja koulutustarve sekä painotetaan lasten luontaista kiinnostusta ja yhdessä oppimista (Ojala, Siekkinen 1996). Laitteet ovat vain muuttuneet. Uusien toimintatapojen omaksuminen vie aikaa ja myös koulun puolella kehittyminen on ollut hidasta. Kumpulainen ja Lipponen (2010) kirjoittavat, että edelleen vallitsevana käytäntönä on, että tieto - ja viestintäteknologiset ratkaisut lisätään ympäristöön irrallisena osana, jolloin pedagogisten yhteyksien tunnistamatta jättämisen seurauksena niiden tutkitusti tarjoamat positiiviset vaikutukset oppimistuloksiin heikkenevät. Tieto - ja viestintäteknologian juurruttaminen koulun toimintakulttuuriin edellyttää teknologisten ja pedagogisten käytänteiden integrointia, jossa myös koulun rakenteet muuttuvat. (Kumpulainen & Lipponen 2010).

Laitehankinnat ja koulutukset riippuvat paljon kunnan resursseista. Kuitenkin jo muutamalla laitteella ja koulutuksella voidaan saada aikaan paljon. Toiminnan jatkuvuus ja kehittäminen on paljon henkilöstön oman aktiivisuuden käsissä. Olisi hedelmällistä, että esiopettajien keskuudesta yksi henkilö olisi "tablettitutori" muille ja esiopettajat tapaisivat säännöllisesti jakaen kokemuksiaan ja tutustuisivat laitteiden mahdollisuuksiin. Myös muiden kuntien väliset esiopettajien tapaamiset TVT:n tiimoilta ovat varmasti antoisia. Päiväkotien yhteinen blogi liittyen padien käyttöön olisi mielenkiintoinen foorumi jakaa ideoita ja vinkkejä muille. Tässä raportissa mukana olevat päiväkodit ja ryhmät saavat joulukuussa 2014 pedagogista koulutusta iPadien käyttöön. Koulutuksen tulee järjestämään Ilona it.

Lähteet

Kumpulainen, K. & Lipponen, L. 2010. Koulu 3.0 – Kuinka teemme visiosta totta? Teoksessa K. Vähähyppä (toim.) Koulu 3.0. Helsinki: Opetushallitus, 6–20.

Opetushallitus (2014) Luonnos esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiksi. Opetushallitus 8.10.2014.

Ojala, M. & Siekkinen, M. (1996) Tietotekniikan integrointi lasten oppimiseen ja opetukseen päiväkotitoiminnassa. Lähtökohtia, tavoitteita ja käytännön sovelluksia Helsingin Läntisen sosiaalikeskuksen päiväkodeissa. Helsinki: Läntinen sosiaalikeskus.

Reunamo, J., Söderqvist, H., Tanner, K. (2014) Tietotekniikka ja mediakasvatus. Teoksessa J. Reunamo (toim.) Varhaiskasvatuksen kehittäminen. Kehitystehtäviä ja ratkaisumalleja. (s.162-172).PS- kustannus 2014.

Mielenkiintoisia linkkejä liittyen aiheeseen:

http://yle.fi/uutiset/pienten_lasten_pelaaminen_on_sosiaalisempaa_kuin_huolipuhe_antaa_ymmartaa/7548044?ref=leiki-uu

<http://molla.ejuttu.fi/artikkelit/tabletit-opettavat-lukemaan-ja-laskemaan-uutisia-ylelta>

<http://www.turkulainen.fi/artikkeli/281058-jo-5-vuotiaat-kayttavat-paivakodissa-tablettia>

<http://blog.edu.turku.fi/molla/>

Senja Ampuja ja Sanna Rätty: Diginatiivit ja vaatimukset 2000-luvun opettajalle (2013)

